

Rozwój współpracy
i koordynacji w zakresie
uczenia się przez całe życie

Fundusze Europejskie

Projekt realizowany przez
Fundację Rozwoju Systemu Edukacji
w I osi priorytetowej: „Umiejętności”,
Działanie 1.08 „Rozwój systemu
edukacji i uczenia się dorosłych”

www.frse.org.pl/fers-III

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

frse
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

„Edukacja pozaformalna i nieformalna osób dorosłych w Polsce – Klucz do rozwoju, zmiany i przyszłości na przykładzie działań Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi”

Nina Sapa – Zastępca Dyrektora Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi

Katowice, 22.04.2025 r.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Spis treści

Część 1	Przedstawienie roli edukacji pozaformalnej i nieformalnej w rozwoju dorosłych.
<u>Część 2</u>	Analiza danych statystycznych dotyczących uczestnictwa dorosłych w edukacji.
Część 3	Identyfikacja barier i ograniczeń w dostępie do edukacji.
Część 4	Omówienie szans i perspektyw rozwoju edukacji pozaformalnej i nieformalnej
Część 5	Prezentacja działań Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi w tym obszarze.

Uczestnictwo dorosłych w edukacji – dane statystyczne

W 2022 r. w Polsce 54,0% osób w wieku 18–69 lat deklarowało, że zdobywało wiedzę w różnych formach, w tym **48,3% (11,4 mln osób) uczyło się w sposób nieformalny** od współpracowników, kolegów, członków rodziny lub samodzielnie.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Edukacja formalna obejmowała 2,3 mln osób, tj. 9,2% badanej populacji.

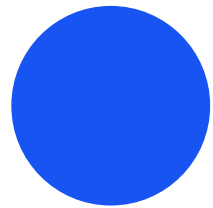
Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

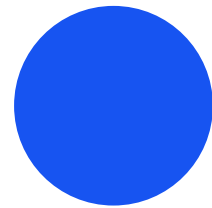
Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

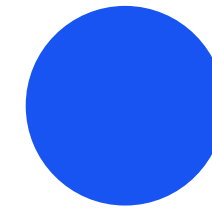

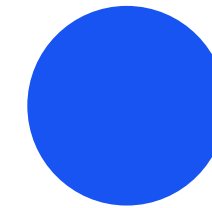
Największą aktywność edukacyjną w zakresie edukacji pozaformalnej, wykazywały osoby w wieku od 25 do 49 lat.

Informacji dotyczących możliwości uczenia się bądź kształcenia, zarówno w zakresie edukacji formalnej, jak i pozaformalnej poszukiwało 22,9% respondentów w wieku 18-69 lat.

We wszystkich formach aktywności edukacyjnej, uczestniczyło relatywnie więcej kobiet niż mężczyzn.

We wszystkich formach aktywności edukacyjnej, uczestniczyło relatywnie więcej osób zamieszkających w miastach w porównaniu z mieszkańcami wsi. Wyjątek stanowiła edukacja formalna, w której uczestniczyło więcej mieszkańców wsi niż miast.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Bariery i ograniczenia w edukacji dorosłych

W badaniu „Uczenie się dorosłych Polaków” wzięło udział ponad 7 tys. osób w wieku od 25 lat do 64 lat.

- 1 Brak czasu – główna przeszkoda wskazywana przez dorosłych.
- 2 Brak potrzeby – wielu dorosłych nie widzi potrzeby dalszego kształcenia.
- 3 Koszty – opłaty za kursy i szkolenia stanowią barierę finansową.
- 4 Brak informacji o dostępnych formach edukacji.

Źródło: Badanie „Uczenie się dorosłych Polaków”

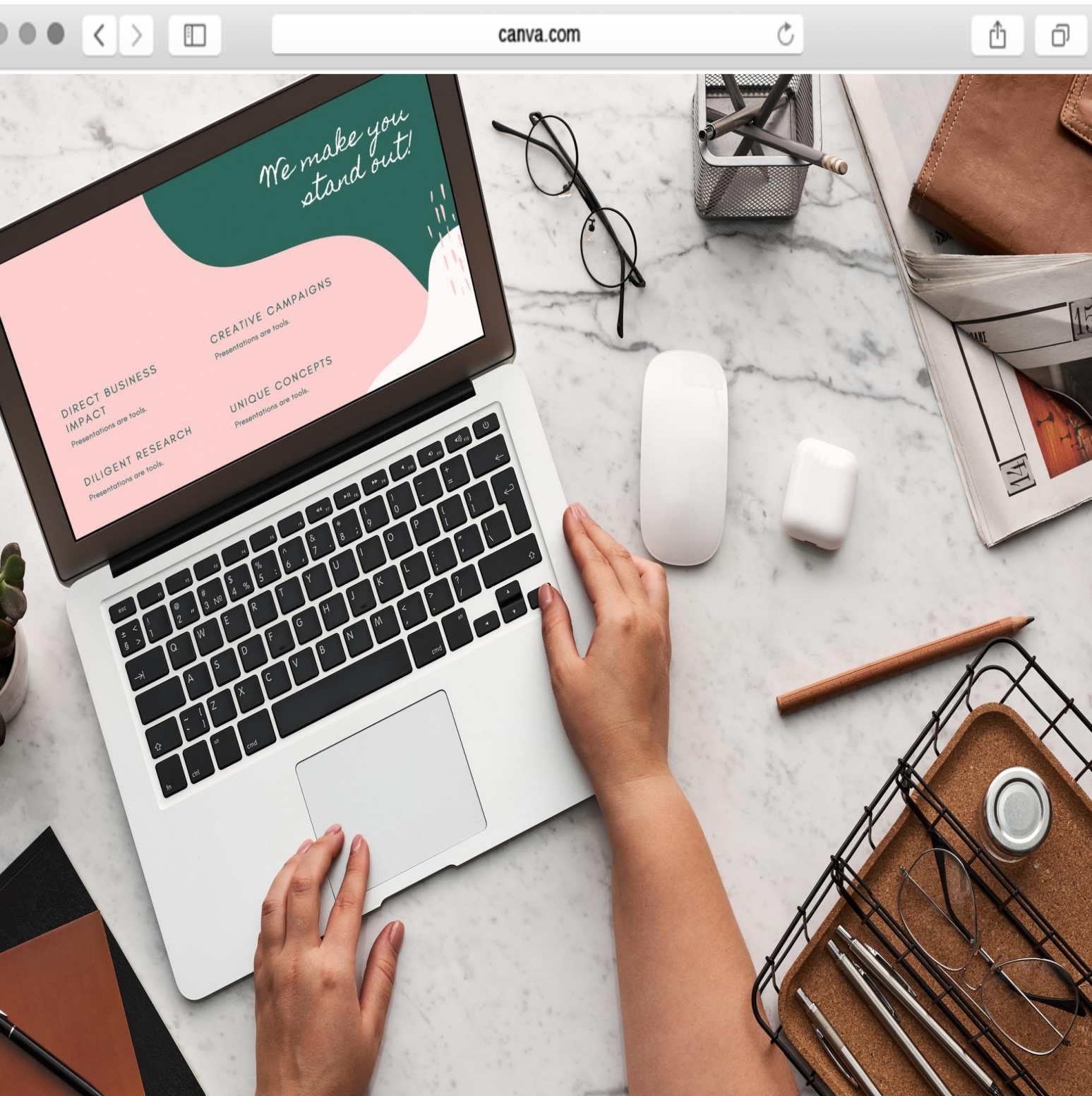
Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Szanse i perspektywy edukacji pozaformalnej i nieformalnej

- **Elastyczność** – możliwość dostosowania nauki do indywidualnych potrzeb.
- **Dostępność** – szeroka gama kursów online i lokalnych inicjatyw edukacyjnych.
- **Różnorodność treści**
 - Nauka obejmuje zarówno kompetencje miękkie (np. komunikacja), jak i praktyczne (np. rękodzieło, ogrodnictwo, cyfryzacja).
- **Zwiększenie szans na rynku pracy**
 - Nauka nieformalna pozwala na szybkie zdobywanie aktualnych umiejętności zawodowych (np. certyfikaty, kursy branżowe).
- **Wspieranie aktywności osób starszych i osób z niskim wykształceniem**
 - Szczególnie istotne dla seniorów (np. UTW) i osób z obszarów wiejskich.

Prezentacja działań Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi w obszarze edukacji pozaformalnej i nieformalnej.

NIK i DW

NARODOWY INSTYTUT KULTURY
I DZIEDZICTWA WSI

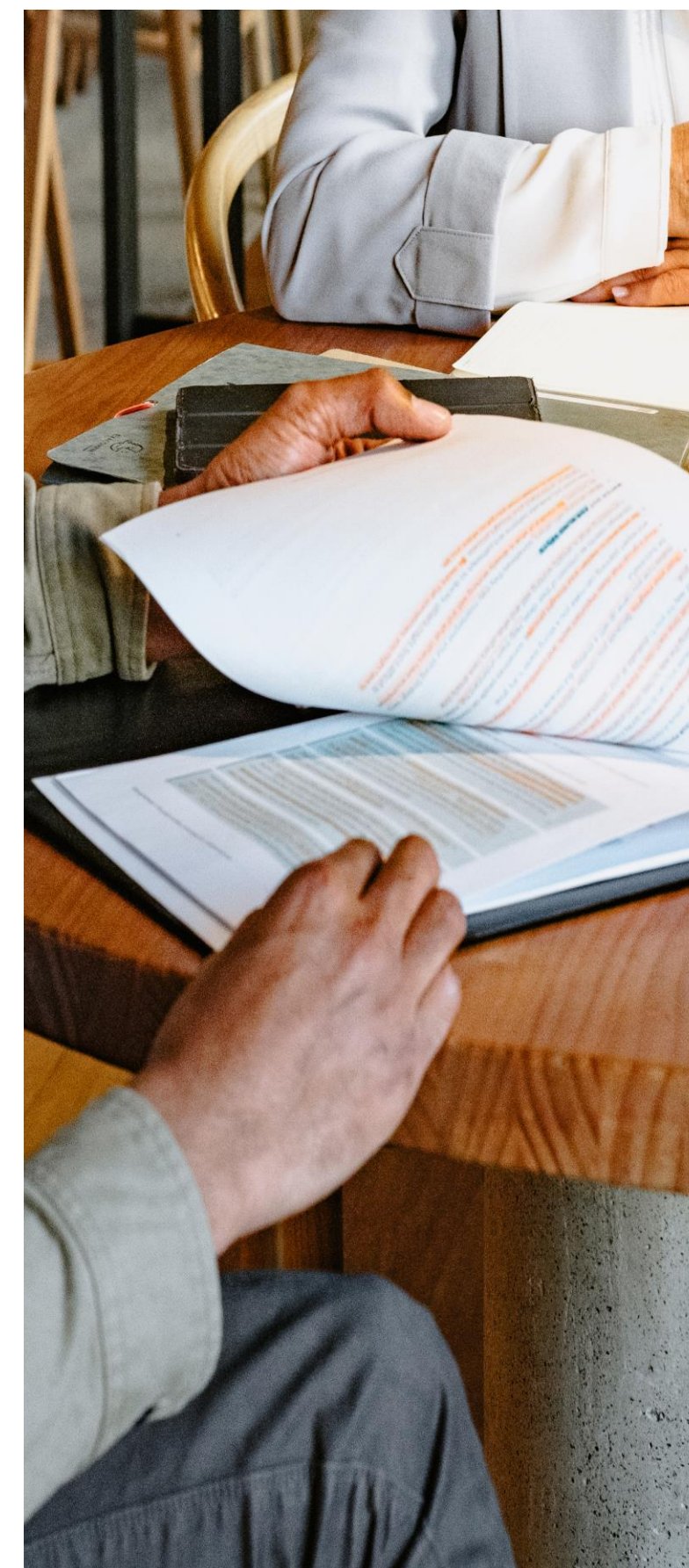

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Program „Mistrz-Uczeń” jako jedyny daje wsparcie finansowe dla uczniów, co sprawia, że mistrzowie mają możliwość przekazania swojej wiedzy i umiejętności nowym pokoleniom. Wpływa to na popularyzację pewnych dziedzin twórczości wiejskiej i sprawia, że poszczególne zawody uważane dotąd za „ginące” zyskują adeptów, popularyzatorów i sympatyków.

Uczenie się międzypokoleniowe – młodzi uczą starszych, starsi dzielą się doświadczeniem

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

„Turystyka wiejska. Zobaczyć wieś w muzeum” - była to druga konferencja z tego cyklu. Jej tematem przewodnim były prywatne i społeczne muzea i kolekcje prezentujące dziedzictwo kulturowe swoich regionów.

„Wieś polska na przestrzeni wieków” – projekt badający dzieje wsi na przestrzeni ostatnich ponad dwóch stuleci

„Chłopi w źródłach, literaturze i sztuce” – konferencja zorganizowana w 100-lecie przyznania Władysławowi Reymontowi Literackiej Nagrody Nobla za powieść „Chłopi”.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

WEBINARIA

Celem webinarium było pokazanie możliwości wykorzystania serii publikacji edukacyjnych Instytutu „Wyprawy z Etnoekipą. Poznaj dawną wieś” w pracy z uczniami szkół podstawowych.

Wzięło udział 750 nauczycieli.

Szkolenia z zakresu dziedzictwa kulinarnego poszczególnych regionów adresowane były do KGW i objęły m.in. takie zagadnienia jak: żywność wysokiej jakości – oznaczenia i certyfikaty, rodzime rasy zwierząt i dawne odmiany roślin w przetwórstwie żywności, szlaki kulinarne, a produkty regionalne i tradycyjne, jak prezentować produkty i potrawy.

Wzięło udział 650 uczestników.

Szkolenia dla KGW były podzielone na dwa moduły:

- Marketing i promocja w KGW
- RODO w KGW.

Wzięło udział 980 uczestników.

Materiały edukacyjne

Organizator:

Institucja finansowana przez:

Książka „Wyprawy z Etnoekipą.
Poznaj dawną wieś. Tom VII.
Kto był kim na wsi?”

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wyprawy z Etnoekipą.
Poznaj dawną wieś
Seria książek stanowiących
pomocniczy materiał
edukacyjny dla uczniów
szkół podstawowych.

STAROMIEJSKI UNIwersYTET TRZECIEGO WIEKU IM. MARIi SKŁODOWSKIEJ-CURIE

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Działalność Centralnej Biblioteki Rolniczej im. Michała Oczapowskiego

Dziękuję za uwagę!

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

